

Sygn. akt III AUa 291/16

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 9 marca 2017 r.

Sąd Apelacyjny w Szczecinie - Wydział III Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący:	SSA Urszula Iwanowska
Sędziowie:	SSA Barbara Białecka (spr.) SSO del. Gabriela Horodnicka - Stelmaszczuk
Protokolant:	St. sekr. sąd. Elżbieta Kamińska

po rozpoznaniu w dniu 9 marca 2017 r. w Szczecinie

sprawy (...) Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w P.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w S.

przy udziale P. G. i S. P.

o podstawę wymiaru składek na ubezpieczenie społeczne

na skutek apelacji płatnika składek

od wyroku Sądu Okręgowego w Szczecinie VII Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

z dnia 9 grudnia 2015 r. sygn. akt VII U 805/12

1. oddała apelację,

2. zasądza od (...) Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w P. na rzecz Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w S. kwotę 270 (dwieście siedemdziesiąt) zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego w postępowaniu odwoławczym.

SSA Barbara Białecka SSA Urszula Iwanowska SSO del. Gabriela Horodnicka

- Stelmaszczuk

Sygn. akt III AUa 291/16

UZASADNIENIE

Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w S. decyzją z dnia 16.12.2011 roku określił podstawy wymiaru składek na ubezpieczenia społeczne P. G. z tytułu zatrudnienia na podstawie umowy o pracę u płatnika składek (...) Sp. z o.o. w

P., z uwzględnieniem kwot regulowanych przez płatnika z tytułu indywidualnego ubezpieczenia na życie pracownika z ubezpieczeniowym funduszem kapitałowym.

Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w S. decyzją z dnia 16.12.2011 roku ustalił podstawy wymiaru składek na ubezpieczenia społeczne S. P. z tytułu zatrudnienia na podstawie umowy o pracę u płatnika składek (...) Sp. z o.o. w P., z uwzględnieniem składek opłacanych przez płatnika z tytułu indywidualnego ubezpieczenia na życie pracownika z ubezpieczeniowym funduszem kapitałowym.

W odwołaniach od decyzji płatnik składek podniósł, że składki jakie regulował z tytułu umowy ubezpieczenia z funduszem kapitałowym nie stanowiły przychodu pracowników P. G. i S. P. w rozumieniu ustawy o podatku dochodowym od osób fizycznych, bowiem jedynym uprawnionym do zgromadzonego kapitału był ubezpieczający (...) Spółka z o.o., czego potwierdzeniem jest wykupienie przez spółkę całego zgromadzonego kapitału. Umowy wskazywały na warunkowe (za zgodą ubezpieczającego) prawo pracowników do zgromadzonego kapitału, a nadto nie stanowiły grupowego ubezpieczenia na życie, wobec czego zapłacone w ich ramach składki nie stanowiły przychodu stanowiącego podstawę wymiaru składek na ubezpieczenia społeczne. Mając na uwadze powyższą argumentację, płatnik składek wniósł o uchylenie zaskarżonych decyzji.

W odpowiedzi na odwołanie organ rentowy wniósł o ich oddalenie i zasądzenie kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych. Podniósł, że płatnik powinien był doliczyć do podstaw wymiaru składek kwoty opłacane z tytułu indywidualnego ubezpieczenia na życie pracowników, gdyż stanowiły one przychody pracowników i były od nich odprowadzane zaliczki na podatek dochodowy.

Stanowiska stron w toku postępowania nie uległy zmianie. Wezwani do udziału w sprawie zainteresowani P. G. i S. P. nie ustosunkowali się do twierdzeń płatnika i organu rentowego.

Sąd Okręgowy w Szczecinie VII Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych, po połączeniu spraw do wspólnego rozpoznania i rozstrzygnięcia, wyrokiem z dnia 9 grudnia 2015 roku oddalił odwołania (punkt I orzeczenia) i zasądził od płatnika składek na rzecz Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w S. kwotę 120 zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego (pkt II orzeczenia).

Sąd I instancji ustalił, że (...) Spółka Akcyjna w W., w ramach prowadzonej działalności ubezpieczeniowej, zawarła w dniu 28 grudnia 2005 roku ze (...) spółka z o.o. w P. (ubezpieczającym) umowy ubezpieczenia na życie (...): o numerze (...) - dotyczącą ubezpieczenia S. P., oraz o numerze (...) – dotyczącą ubezpieczenia P. G.. Za ubezpieczonych zostały opłacone składki inwestycyjne. Umowy ubezpieczenia zostały zawarte na rzecz wybranych pracowników nie miały charakteru grupowego. Nie zawarto umów dodatkowych o charakterze ochronnym. Wygaśnięcie ubezpieczenia przewidziano w 3 przypadkach: w dniu śmierci ubezpieczonego lub z chwilą gdy łączna wartość potrąceń wyszczególnionych w art. 23 będzie większa lub równa wartości wykupu określonej w art. 25 lub w dniu dokonania jej całkowitego wykupu.

W dniu 23 listopada 2011 roku ubezpieczający – (...) spółka z o.o. w P. – dokonała całkowitego wykupu rachunku inwestycyjnego. Zgodnie z artykułem 8 ogólnych warunków ubezpieczenia ubezpieczającemu w ww. umowach, którym jest (...) Sp. z o.o. w P., przysługują wszelkie prawa z tytułu niniejszych umów. Płatnik składek w okresie od grudnia 2005 roku do lipca 2009 roku nie zadeklarował do podstawy wymiaru składek na ubezpieczenie społeczne, zdrowotne, Fundusz Pracy i Fundusz Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych opłacanych za zatrudniane osoby składek inwestycyjnych z tytułu indywidualnego ubezpieczenia na życie z ubezpieczeniowym funduszem kapitałowym.

W oparciu o tak poczynione ustalenia faktyczne Sąd Okręgowy uznał, że odwołanie nie zasługiwało na uwzględnienie. Podniósł, że spór sprowadzał się do oceny, czy kwoty składek na ubezpieczenie na życie wynikające z umów ubezpieczenia zawartych między płatnikiem składek a towarzystwem ubezpieczeniowym stanowią przychód pracowników, a tym samym czy wchodzą do podstawy

wymiaru składek na ubezpieczenia społeczne pracowników. Wskazując na treść przepisów art. 18 ust. 1 ustawy z dnia 13 października 1998 roku o systemie ubezpieczeń społecznych (tekst jednolity opublikowany w Dz. U. z 2016r. , poz. 963, ze zm.) – zwanej dalej ustawą systemową - w związku z § 1 rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 18 grudnia 1998 r. w sprawie szczegółowych zasad ustalania podstawy wymiaru składek na ubezpieczenia emerytalne i rentowe (Dz. U. Nr 161, poz. 1106), w związku z art. 805 § 1 k.c. i art. 9 ust. 1 i art. 11 ust. 1 ustawy z dnia 26 lipca 1991 r. o podatku dochodowym od osób fizycznych (Dz. U. z 2010 r., nr 51, poz. 307, ze zm.) podniósł, że płatnik składek uiszczając kwoty z tytułu umowy ubezpieczenia ponosił na rzecz zainteresowanych (pracowników) nieodpłatne świadczenia w rozumieniu art. 11 ustawy o podatku dochodowym od osób fizycznych. Dokonywał bowiem zapłaty składek z tytułu zawartej umowy ubezpieczenia, gdy podstawowym przedmiotem umów było ubezpieczenie życia pracowników spółki. W okresie objęcia ochroną zainteresowani nie musieli we własnym zakresie zawierać umów ubezpieczenia, bowiem cel ten (objęcie ubezpieczeniem) gwarantował im pracodawca. Wysokość opłaconej przez spółkę (...) składki na polisę stanowiła zatem przychód ubezpieczonych, czyli kwotę jakiej nie musieli wydatkować, aby osiągnąć tożsamy cel – objęcie ochroną ubezpieczeniową na życie. Sąd I instancji podzielił przy tym pogląd prawny wyrażony przez Sąd Apelacyjny

w S. w sprawie zakończonej wyrokiem z dnia 10 grudnia 2013 roku o sygn. III AUa 431/13, że zastrzeżenie w umowie, iż spółce przysługiwało prawo

do wypowiedzenia umowy i wykupu jednostek uczestnictwa nie niweczy tego,

że pracownicy byli objęci ochroną ubezpieczeniową na wypadek swojej śmierci.

Z tego więc tytułu pracownicy uzyskiwali przychód w rozumieniu przepisów ustawy

o podatku dochodowym od osób fizycznych. Przychodem pracownika jest samo opłacanie za niego składki na rzecz umowy ubezpieczenia na życie, nie zaś kwota podlegająca potencjalnej wypłacie w przypadku jego śmierci, czy też wartość rachunku wypłacona w związku z zakończeniem trwania umowy wskutek wykupu wszystkich jednostek uczestnictwa przez pracodawcę. Składki na polisę ubezpieczeniową są świadczeniami ponoszonymi w zastępstwie pracownika przez pracodawcę, czyli ich przychodem, nie musieli ponosić kosztów ubezpieczenia się na życie we własnym zakresie, bowiem wyręczał ich w tym pracodawca. Sąd Okręgowy podniósł, że prezentowane stanowisko nie pozostaje w sprzeczności z poglądami prawnymi wyrażonymi przez Trybunał Konstytucyjny, który w wyroku dnia 8 lipca 2014 roku, sygn. K 7/13 przesądził również, że art. 12 ust. 1 w związku z art. 11 ust. 1 oraz art. 12 ust. 3 w związku z art. 11 ust. 2-2b ustawy z dnia 26 lipca 1991 r. o podatku dochodowym od osób fizycznych, rozumiane w ten sposób, że „inne nieodpłatne świadczenie” oznacza wyłącznie przysporzenie majątkowe o indywidualnie określonej wartości, otrzymane przez pracownika, są zgodne z art. 2 w związku z art. 217 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej. Trybunał Konstytucyjny stanął bowiem na stanowisku, że przysporzeniem dla ubezpieczonego jest samo posiadanie gwarancji uzyskania świadczenia od ubezpieczyciela (opieki medycznej, odszkodowania), niezależnie od tego, czy w okresie objętym umową zdarzył się wypadek ubezpieczeniowy, z którym świadczenie było związane (choroba, wypadek drogowy). Współcześnie umów ubezpieczenia nie traktuje się już jako losowych, tj. takich, w których świadczenie ubezpieczyciela uzależnione jest od przypadku. Przyjmuje się, że odpowiednikiem świadczenia ubezpieczającego (zwykle składka ubezpieczeniowa, cena pakietu medycznego) jest zapewnienie mu bezpieczeństwa w całym okresie trwania ochrony ubezpieczeniowej. Samo posiadanie ochrony ubezpieczeniowej jest już korzyścią majątkową, niezależnie od tego czy w danym roku konkretny pracownik realnie skorzystał ze świadczenia ubezpieczyciela. W ocenie Sądu Okręgowego skoro zatem zainteresowani posiadali przychody w postaci składek opłacanych za nich przez płatnika składek z tytułu umowy ubezpieczenia, a to kwalifikowane jako nieodpłatne świadczenia winny być doliczane do podstawy wymiaru składek na ubezpieczenia społeczne.

Z rozstrzygnięciem Sądu Okręgowego nie zgodził się płatnik składek. Zaskarżył wyrok w całości, zarzucając mu:

1. naruszenie art. 9, art. 11 oraz art. 12 ustawy o podatku dochodowym od osób fizycznych, poprzez błędną ich interpretację będącą skutkiem błędnego założenia, iż wartość opłacanej składki inwestycyjnej z tytułu ubezpieczenia w Ubezpieczeniowym Funduszu Kapitałowym stanowi przychód pracownika,

2. naruszenie art. 18 ustawy systemowej poprzez wskazanie, iż do podstawy wymiaru składek na ubezpieczenia emerytalne i rentowe należy przyjąć wysokość składki inwestycyjnej z tytułu ubezpieczenia w Ubezpieczeniowym Funduszu Kapitałowym.

W uzasadnieniu apelacji skarżący podniósł, że wyrok nie odpowiada prawu, bowiem nie uwzględnia okoliczności, iż nie można zakwalifikować, jako nieodpłatnych świadczeń na rzecz pracownika, wartości składki opłacanej przez (...) Sp. z o.o. w części dotyczącej składki inwestycyjnej na indywidualne ubezpieczenie na życie z ubezpieczeniowym funduszem kapitałowym, z uwagi na fakt, iż nie dochodzi do przysposobienia(?) majątku pracownika. Środki finansowe zgromadzone na rachunku inwestycyjnym nie stanowiły przychodu pracownika, a wartość kwoty ubezpieczeniowej mogłaby zostać przeniesiona na jego rzecz jedynie w drodze cesji. Kwestia nieodpłatnych świadczeń była wielokrotnie poruszana przez sądy administracyjne. Definicja nieodpłatnego świadczenia wypracowana w orzecznictwie sądownoadministracyjnym (uchwała 7 sędziów NSA z dnia 18 listopada 2002 r., FPS 9/02.; uchwała 7 sędziów NSA z dnia 24 maja 2010 r., II FPS 1/10.; uchwała 7 sędziów NSA z dnia 16 października 2006 r., II FPS 1/06) obejmuje zjawiska gospodarcze i zdarzenia prawne, których następstwem jest uzyskanie korzyści kosztem innego podmiotu, lub te zdarzenia prawne i zdarzenia gospodarcze, których skutkiem jest przysporzenie majątku innej osobie, niezwiązane z kosztami lub inną formą ekwiwalentu, mające konkretny wymiar finansowy. Tymczasem, z treści art. 5 § 1 lit a OWU wynika, że umowa wygasa m.in. z chwilą śmierci ubezpieczonego. Dopiero wówczas środki zgromadzone na rachunku zostaną wypłacone osobie uposażonej (art. 2 OWU), a zatem nie pracownikowi. Tym samym niezasadne było przyjęcie, że zapłata składki inwestycyjnej z tytułu ubezpieczenia danego pracownika stanowi jego przychód. Również do chwili przeniesienia praw i obowiązków (cesji) na rzecz ubezpieczonych nie powstaje u pracowników przychód z tytułu opłacania przez pracodawcę składek w rzeczony części. Skarżący podniósł, że Ministerstwo Finansów Departament Podatków Bezpośrednich i Opłat, w piśmie z dnia 31.10.1995 r. (...), wskazało, iż składki na ubezpieczenie kapitałowe nie są przychodem pracownika i nie podlegają opodatkowaniu podatkiem dochodowym od osób fizycznych, jeżeli zakład pracy jest właścicielem polisy i to on opłaca należne składki. Z uwagi na powyższe, kwoty przeznaczone przez pracodawcę na zapłatę składki, w części składki inwestycyjnej, nie stanowią nieodpłatnego świadczenia na rzecz pracownika, zgodnie z brzmieniem ustawy o podatku dochodowym od osób fizycznych. Wyżej zaprezentowane stanowisko strony potwierdza wyrok Trybunału Konstytucyjnego z dnia 8 lipca 2014 roku, sygn. akt K 7/13, w którym Trybunał w tezie orzeczniczej wskazuje, iż „art. 12 ust. 1 w związku z art. 11 ust. 1 oraz art. 12 ust. 3 w związku z art. 11 ust. 2-2b ustawy z dnia 26 lipca 1991 r. o podatku dochodowym od osób fizycznych (Dz. U. z 2012 r. poz. 361, 362, 596, 769, 1278, 1342, 1448, 1529 i 1540, z 2013 r. poz. 888, 1036, 1287, 1304, 1387 i 1717 oraz z 2014 r. poz. 223, 312, 567 i 598), rozumiane w ten sposób, że "inne nieodpłatne świadczenie" oznacza wyłącznie przysporzenie majątkowe o indywidualnie określonej wartości, otrzymane przez pracownika, są zgodne z art. 2 w związku z art. 217 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej." Uzasadniając własne stanowisko Trybunał wskazał, iż „naruszeniem Konstytucji jest stanowienie przepisów niejasnych, wieloznacznych, które nie pozwalają obywatelowi na przewidzenie konsekwencji prawnych jego zachowań, a „każdy przepis prawny winien być skonstruowany poprawnie z punktu widzenia językowego i logicznego - dopiero spełnienie tego warunku podstawowego pozwala na jego ocenę w aspekcie pozostałych kryteriów" (wyrok z 22 maja 2002 r., sygn. K 6/02, OTK ZU nr 3/A/2002, poz. 33). Również Dyrektor Izby Skarbowej w (...) w interpretacji indywidualnej z dnia 24 marca 2015 roku, znak (...) wskazał, że „z tytułu opłacania przez ubezpieczającego części inwestycyjnej składki przeznaczonej na nabycie jednostek uczestnictwa ubezpieczeniowego funduszu kapitałowego, przychód dla pracownika, dla zleceniobiorcy oraz dla klienta czy kontrahenta powstaje generalnie w momencie cesji, przeniesienia praw i przekazania obowiązków wynikających z umowy na rzecz ubezpieczonego pracownika, zleceniobiorcy, kontrahenta czy klienta. Do tego momentu (tj. do momentu cesji) pracownik, zleceniobiorca czy kontrahent lub klient nie jest właścicielem składki inwestycyjnej i nie posiada prawa do wypłaty zgromadzonych środków. Wobec tego do chwili przekazania praw i obowiązków na rzecz ubezpieczonego nie powstaje przychód z tytułu opłacania przez wnioskodawcę składki inwestycyjnej." Z uwagi na powyższe, kwoty przeznaczone przez pracodawcę na zapłatę składki, w części składki inwestycyjnej, nie stanowią nieodpłatnego świadczenia na rzecz pracownika, zgodnie z brzmieniem ustawy o podatku dochodowym od osób fizycznych.

Nadto, (...) Sp. z o.o. zwróciła się z wnioskiem do Ministra Finansów o wydanie indywidualnej interpretacji w zakresie poprawności postępowania przez spółkę w związku z nieuznawaniem jako przychód pracowniczy, kwot pokrywanych przez spółkę tytułem ubezpieczenia kapitałowego w części składki inwestycyjnej. W interpretacji indywidualnej potwierdzono, iż stanowisko zajęte przez spółkę jest prawidłowe. W uzasadnieniu przytoczono stanowisko zaprezentowane przez spółkę, i odniesiono się do brzmienia przepisu art. 9 ust. 1, art. 11 ust. 1, art. 12 ust. 1 ustawy o podatku dochodowym od osób fizycznych. Kolejno organ ten wskazał na definicję nieodpłatnych świadczeń, podkreślając, iż „wykupione polisy nie miały charakteru ochronnego, a jedynie charakter inwestycyjny, a ponadto nie doszło do cesji praw do polisy na rzecz pracowników, w wyniku której pracownicy nabyliby prawo do środków zgromadzonych na indywidualnych rachunkach, więc nie sposób uznać, iż pracownicy w wyniku zawarcia polis i opłacenia składek inwestycyjnych przez wnioskodawcę uzyskali jakiegokolwiek przysporzenie majątkowe podlegające opodatkowaniu podatkiem dochodowym od osób fizycznych. W konsekwencji zatem, w związku z opłaceniem składek inwestycyjnych na wskazane we wniosku ubezpieczenia na wnioskodawcy nie ciąży obowiązek obliczenia, pobrania i odprowadzenia zaliczki na podatek dochodowy”.

Mając na uwadze powyższą argumentację, skarżący wniósł:

1. o uchylenie wyroku i orzeczenie co do istoty sprawy, tj. że w podstawie wymiaru składek na ubezpieczenie społeczne P. G. i S. P. nie uwzględnia się składek z tytułu indywidualnego ubezpieczenia na życie z ubezpieczeniowym funduszem kapitałowym, w części dotyczącej składek inwestycyjnych,
2. o zasądzenie kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych,
3. a także o przeprowadzenie dowodu ze wskazanej interpretacji podatkowej.

Organ rentowy wniósł o oddalenie apelacji w całości i zasądzenie kosztów zastępstwa procesowego.

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje:

Apelacja nie zasługiwała na uwzględnienie.

Analiza zgromadzonego w niniejszej sprawie materiału dowodowego, w tym zarzutów apelacyjnych, doprowadziła Sąd Apelacyjny do wniosku, że zaskarżony wyrok jest prawidłowy.

Zważywszy na granice i kierunek wniesionego środka zaskarżenia należy podnieść, iż w niespornym stanie faktycznym zakwestionowana została wyłącznie podstawa materialnoprawna zapadłych rozstrzygnięć, gdyż istota obu spraw sprowadzała się do oceny prawnej, czy środki pieniężne uiszczane przez pracodawcę - płatnika składek (...) spółkę z o.o. w P. z tytułu umów ubezpieczenia zawartych z zakładem (...) S.A. w W. o nr (...) i nr (...), których przedmiotami było indywidualne ubezpieczenie na życie z funduszem kapitałowym pracowników S. P. i P. G., należy zakwalifikować jako świadczenia nieodpłatne ponoszone za wymienionych w rozumieniu art. 4 pkt 9 ustawy systemowej w związku z art. 12 ust. 1 ustawy z dnia 26 lipca 1991 r. o podatku dochodowym od osób fizycznych (Dz. U. z 2017 r. poz. 60). W konsekwencji czy podlegają one - jak przyjął organ rentowy w decyzjach z dnia 16.12.2011r. nr (...) i nr (...) - doliczeniu do podstawy wymiaru składek na ubezpieczenia społeczne (emerytalne, rentowe, chorobowe i wypadkowe) z tytułu zatrudnienia u płatnika składek zgodnie z art. 18 ust. 1 i art. 20 ust. 1 ustawy systemowej, z uwagi też na brak ich wyłączenia z podstawy wymiaru zgodnie z § 2 ust. 1 pkt 16 rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Socjalnej z dnia 18 grudnia 1998 r. w sprawie szczegółowych zasad ustalania podstawy wymiaru składek na ubezpieczenia emerytalne i rentowe (Dz.U. Nr 161, poz. 1106 ze zm.).

Analizując zgromadzone w sprawie dowody, w tym dokumenty złożone do akty sprawy i akt kontroli ZUS, nie ulegało bowiem wątpliwości, że płatnik składek oprócz wypłacania zainteresowanym wynagrodzeń za pracę, dodatkowo opłacał za nich składki na indywidualne ubezpieczenia zainteresowanych, za ich wiedzą i zgodą, a co oznacza, że w przypadku tego dobrowolnego ubezpieczenia majątkowego, zainteresowani nie musieli uiszczać składek, gdyż czynił to za nich pracodawca.

Sąd Apelacyjny podnosi, że zgodnie z art. 18 ust. 1 ustawy systemowej, zasadą jest, że podstawę wymiaru składek na ubezpieczenia emerytalne i rentowe ubezpieczonych wymienionych między innymi w art. 6 ust. 1 pkt 1 ustawy systemowej, czyli pracowników (z wyjątkiem prokuratorów), stanowi przychód, o którym mowa w art. 4 pkt 9 ustawy systemowej. Zgodnie zaś z art. 4 pkt 9 ustawy systemowej, przychodem w myśl tej ustawy jest przychód w rozumieniu przepisów o podatku dochodowym od osób fizycznych między innymi z tytułu zatrudnienia w ramach stosunku pracy. Przepis art. 10 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 26 lipca 1991 r. o podatku dochodowym od osób fizycznych stanowi, że źródłami przychodów jest między innymi stosunek pracy i zgodnie z art. 11 ust. 1 cyt. ustawy przychodami są otrzymane lub postawione do dyspozycji podatnika w roku kalendarzowym pieniądze i wartości pieniężne oraz wartość otrzymanych świadczeń w naturze i innych nieodpłatnych świadczeń. Pojęcie przychodów ze stosunku pracy precyzuje art. 12 ust. 1 ustawy z dnia 26 lipca 1991 r. o podatku dochodowym od osób fizycznych, zgodnie z którym za przychody ze stosunku pracy uważa się wszelkiego rodzaju wypłaty pieniężne oraz wartość pieniężną świadczeń w naturze bądź ich ekwiwalenty, bez względu na źródło finansowania tych wypłat i świadczeń, a w szczególności: wynagrodzenia zasadnicze, wynagrodzenia za godziny nadliczbowe, różnego rodzaju dodatki, nagrody, ekwiwalenty za niewykorzystany urlop i wszelkie inne kwoty niezależnie od tego, czy ich wysokość została z góry ustalona, a ponadto świadczenia pieniężne ponoszone za pracownika, jak również wartość innych nieodpłatnych świadczeń lub świadczeń częściowo odpłatnych.

Należy podzielić stanowisko prawne, wyrażone w wyroku Sądu Apelacyjnego w Szczecinie z dnia 10 grudnia 2013r., sygn. III AUa 431/13, że przepis ten wskazuje na otwarty katalog przychodów ze stosunku pracy, a to ze względu na użycie sformułowań „w szczególności:...” „wszelkie wypłaty” oraz „wartość innych (...) świadczeń”. Wszelkie zatem świadczenia wynikające z zatrudnienia są przychodem ze stosunku pracy.

W niniejszej sprawie nie podlegało ocenie ani zdarzenie przyszłe, jakim jest śmierć ubezpieczonego, ani okoliczność, czy doszło do wypłaty środków „(wykupu)”, jak i to, czy zaistnieje w przyszłości określony przychód. Należy podkreślić, że przedmiotem postępowania kontrolnego ZUS, a następnie wydania zaskarżonych decyzji nie były przychody, mogące występować w przyszłości po stronie beneficjentów polisy ubezpieczeniowej, lecz wyżej wskazane środki pieniężne jakie były wypłacane przez pracodawcę zakładowi ubezpieczeń w ramach zawartych umów ubezpieczenia. Istotna była bowiem kwestia czy z chwilą wypłaty środków pieniężnych przez pracodawcę na indywidualne ubezpieczenia pracowników – zainteresowanych, stanowiły one przychody pracowników.

Sąd Apelacyjny podziela pogląd prawny, wyrażony w wyroku Trybunału Konstytucyjnego z dnia 8 lipca 2014 r., sygn. K 7/13, w uchwale składu siedmiu sędziów Naczelnego Sądu Administracyjnego z dnia 18 listopada 2002 r., sygn. akt FPS 9/02, w uchwale Naczelnego Sądu Administracyjnego z dnia 16 października 2006 r., sygn. akt II FPS 1/06, a następnie zaakceptowany w uchwale Sądu Najwyższego z dnia 10 grudnia 2015 r., sygn. III UZP 14/15, że pojęcie nieodpłatnego świadczenia ma na gruncie art. 12 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 26 lipca 1991 r. o podatku dochodowym od osób fizycznych szerszy zakres niż w prawie cywilnym, bowiem obejmuje ono wszystkie zjawiska gospodarcze i zdarzenia prawne, których następstwem jest uzyskanie korzyści kosztem innego podmiotu, lub te wszystkie zdarzenia prawne i zdarzenia gospodarcze w działalności osób prawnych, których skutkiem jest nieodpłatne, to jest niezwiązane z kosztami lub inną formą ekwiwalentu, przysporzenie majątku tej osobie, mające konkretny wymiar finansowy. Trybunał Konstytucyjny w przywołanym wyroku z dnia 8 lipca 2014 r., wyjaśnił, że podstawowym kryterium, które powinno być stosowane przy ustalaniu, czy dane nieodpłatne świadczenie pracodawcy stanowiło przychód ze stosunku pracy, jest wystąpienie po stronie pracownika przysporzenia, czy to w postaci nabycia wymiernej korzyści majątkowej, czy wymiernego zaoszczędzenia wydatku. To ostatnie może występować, gdy pracownik dobrowolnie skorzystał ze świadczenia oferowanego przez pracodawcę. Tę dobrowolność, według Trybunału Konstytucyjnego, wyznacza uprzednia zgoda pracownika na przyjęcie nieodpłatnego świadczenia od pracodawcy, będąca następstwem przyjęcia zaproponowanych warunków umowy o pracę uwzględniających takie świadczenie, co sprawia, że pracownik, wyrażając na nie zgodę traktuje je jako - stanowiący część dochodu - element wynagrodzenia za pracę. Zgoda na skorzystanie ze świadczenia wyraża bowiem ocenę pracownika, że świadczenie - z punktu widzenia jego sytuacji zawodowej, życiowej, rodzinnej - jest celowe i przydatne, leży w jego interesie. Oznacza to, że w braku świadczenia ze

strony pracodawcy pracownik musiałby ponieść wydatek. W konsekwencji, przyjęcie świadczenia oferowanego przez pracodawcę oznacza uniknięcie tego wydatku.

W niniejszej sprawie płatnik składek nie mając prawnego obowiązku, ubezpieczył pracowników i zobowiązał się zarazem do regularnego opłacania składek. W okresie od grudnia 2005r. do lipca 2009r. uiszczył za S. P. łącznie kwotę 17.234,42 zł, za P. G. również kwotę 17.234,42 zł (k.157). Ubezpieczenie pracowników nie znajdowało żadnego uzasadnienia gospodarczego i nie leżało w interesie pracodawcy, skoro opłacane składki stanowiły dla niego obciążenie finansowe, nie mające przełożenia na wzrost konkurencyjności czy dochodowości przedsiębiorstwa płatnika. Mimo to płatnik składek ubezpieczył nie tylko zainteresowanych, objętych niniejszym postępowaniem, ale również kolejnych pracowników, na co wskazuje zapadły przed Sądem Apelacyjnym wyrok z dnia 10.12.2013r. w sprawie o sygn. III AUa 431/123. Sumy składek uiszczane przez pracodawcę stanowiły realne wartości, opiewające łącznie w przypadku zainteresowanych na kwoty po 17. 234,42 zł. Tym bardziej więc nie może być mowy o symbolicznych sumach, także z punktu widzenia zarobków osiągniętych przez zainteresowanych: diagnosty stanu technicznego pojazdów (k.159) i mechanika – serwisanta maszyn rolniczych (k.164).

Prawnie obojętna pozostawała okoliczność, że wpłacane przez pracodawcę środki były następnie określane w jednostkach programu inwestycyjnego i lokowane w fundusz kapitałowy, gdyż nie zmienia to istoty umowy ubezpieczenia, inwestycyjnego charakteru tych wpłat, ani ustaleń, że zainteresowani nie opłacali tych składek osobiście, lecz czynił to pracodawca. Świadczenia udzielone przez pracodawcę w postaci składek na ubezpieczenia, jego kosztem i de facto na rzecz ubezpieczanego pracownika, za jego zgodą, stanowiące dla pracownika konkretne przysporzenie majątkowe, mogące przybrać dwojaką postać, czy to zaoszczędzenia przez pracownika wydatku, czy to osiągnięcia wymiernej korzyści przy cesji praw do polisy i całkowitego, czy częściowego wykupu zgromadzonych środków w ramach programu inwestycyjnego. Trafne jest stanowisko Sądu Okręgowego, że przekazywanie środków pieniężnych przez płatnika poprzez zakład ubezpieczeń – w ramach indywidualnie zawieranych umów ubezpieczenia - stanowiło realne przysporzenie majątkowe po stronie zainteresowanych, gdyż w takim układzie pracownicy nie musieli opłacać składek.

Sąd Apelacyjny nie podziela stanowiska wyrażonego w załączonej interpretacji podatkowej, że opłacenie składek nie stanowi przysporzenia po stronie pracownika, a tym samym jego przychodu. Należy podkreślić, że pogląd prawny interpretacji nie ma charakteru prejudycjalnego, ani tym bardziej wiążącego dla sądów powszechnych. Zgodnie z przepisami rozdziału 1a Ordynacji podatkowej z dnia 29 sierpnia 1997 r. (Dz.U. z 2015 r. poz. 613), interpretacje podatkowe nie mają wiążącego charakteru również dla organów podatkowych, ale i dla wydającego je Ministra Finansów, który posiada możliwość zmiany swojego dotychczasowego stanowiska m.in. poprzez wydanie nowej interpretacji. Zgodnie z treścią art. 14e § 1 pkt 1 Ordynacji podatkowej, w brzmieniu obowiązującym w dacie wydania przedłożonej przez skarżącego interpretacji z dnia 22 stycznia 2016 r., znak (...), Minister właściwy do spraw finansów publicznych może z urzędu m.in. zmienić wydaną interpretację ogólną lub indywidualną, jeżeli stwierdzi jej nieprawidłowość, uwzględniając w szczególności orzecznictwo sądów, Trybunału Konstytucyjnego lub Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej.

Reasumując, zaskarżone rozstrzygnięcie Sądu Okręgowego jest trafne i nie było podstaw do jego zmiany. W ocenie Sądu Apelacyjnego, rozpoznając sprawę Sąd Okręgowy nie naruszył norm prawa materialnego.

Mając na uwadze przedstawioną ocenę prawną, Sąd Apelacyjny na podstawie art. 385 k.p.c. oddalił apelację, jako bezzasadną.

Na podstawie art. 108 § 1 k.p.c. w zw. z art. 98 § 1 i 3 k.p.c. i art. 99 k.p.c. zasądził od płatnika składek na rzecz organu rentowego koszty zastępstwa procesowego za postępowanie apelacyjne w wysokości 270,00 zł, zgodnie z § 10 pkt 2 w zw. z § 9 ust. 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22.10.2015r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych (Dz.U. z 2015r., poz. 1804).